

Фонд р-3567 1 о. 123
Тернопільської області
6 ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ

Архів з бідоку.
Чортківсько-Бережанська округа ОУН

ПАПКА

для 123

паперів

Протоколи про заходи
повстанців Чортківського
надрайону ОУН.
Машинотпису

_____ 20 _____ р.

Крайні дати: 22 лютого 1946р.
17 червня 1947р.

Кількість документів: 2

Кількість аркушів: 3

Зберігати: постійно

6 ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
Тернопільської області

р-3567 Опис 1 Справа 123

Протокол

/упадку надр.госп.реф.Сл.п."Чумака"/

Дня 4.II.1943 р. рано з с.Миловець вийшло 3 більшовиків до ліса. В лісі натрапили вони на слід Спасюка Макара, він переходив близько криівки, де сидів Сл.п."Чумак" і інші. Більшовики Спасюка Макара забрали до гарнізону, а один більшовик залишився в лісі на тому місці./Спасюк мав би оправдуватись, що він ходив до ліса за дровами, варити самогон/.Описля, більшовики заармували другий гарнізон з с.Улашківець, звідки пришло 30 більшовиків. Тоді разом пішли до ліса, забравши зі собою Спасюка Макара і ще кількох людей, як: Ловяк Іван, Поворожник Теофіль, Пуляк Франко і Крокош Микола.

О 10-ій год.почали розкопувати криівку. Відтак післали Спасюка Макара, щоби ліз до входу, Він заліз, і побачивши другий вихід, вискочив і сказав про це більшовикам. Тоді більшовики післали Ловяка Івана. Цей заліз до входу і почав кричати: "хлопці, тоя я", вилазіть, не бійтеся, вам нічого не буде, цей начальник дуже добрий чоловік". З криівки хтось вистрілив з пістоля і Ловяк вискочив, кажучи до більшовиків: "я не буду дебувати, бо там стріляють". Коли більшовики знова наказали йому дізти до середини і дебувати криівку, він сказав: "я не полізу, краще ви мене вбійте".

Після того більшовики почали копати над дірою, там, де вказав Спасюк Макара. Дебувши отвір, один більшовик зипхав руку і хотів дістати смалець з банькою, та в той час впав стріл і ранив більшовика в руку. Тоді більшовики кинули гранату, яка нічого нікому не зробила. Більшовики обложили криівку і так чекали до другого ранку. О год.3-ій рано, помолившись, рішили пробезом виходити з криівки. Перший вийшов Друг"Чумак" та хотів стріляти, але йому зброя відказала, почувши це, більшовики посипали стрілами, де від веревки кулі паде Сл.п. Друг "Чумак". Друг"Род" та "Ромен" переждали аж втихла стрілянина, вилізли і почали стріляти. Більшовики відкрили сильний вогонь, але їм вдалося втечи. Підчас перестрілки вбито участкового нивд Басняка та ранено одного більшовика.

С л а в а У к р а ї н і .

Г е р о я м С л а в а .

Постій, дня 22.II.1943 р.

17. VI. 1947 р.

Справа: урядку Надрайонового
Провідника Друга Сидіра-Одисея
і Надрайонового Референта Про-
паганди Друга Зіра-Мовчана.

ПРОТОКОЛ

Дня 1. V. 1947 р. Надрайоновий Провідник Сидір та Надрайоновий Референт Пропаганди Зір вибралися з дороги до своїх Провідників. Днем по-лучилися з к-ром Зривом, який квартирував у лісі біля с. Блещанка зі своїми стрільцями Іскрою і Бігуном та кур'єрами Дніпром і Андрієм. Зі сл. п. Пров. Зіром був теж друг Дарко.

Навечір вийшли з лісу в напрямі с. Хартонівці, де рішали досягнути розвідку, позечеряти та зібрати харчі на дорогу. Місяць світив дуже ясно, що вплинуло на збільшення обережності при підході до села. Довідавшись про спокій в селі, зайшли. Повечерявши та зібравши харчі, по-далися в дальшу дорогу. Шлях їхній вів через с. Бересток. На пропозицію к-ра Зрива сл. п. Пров. Сидір погодився зайти в село Бересток, щоби зібрати децю харчів та зварити, зібрані в с. Хартонівці, яйця. Друг Дніпро знав про заготовлені харчі в цьому селі. Під селом Бересток всі задержалися, виславши тобох стрільців на розвідку. Коли розвідка донесла, що в селі спокійно /були у двох хатах - в одній з них госпо-диня пізнала стр. Іскру/, подалися обережно в село. При вході до се-ла сильний гавкіт собак звернув на себе увагу сл. п. Пров. Сидіра, який запитав к-ра Зрива, чому собаки так брелуть. Цей відповів, що це пев-но на нічну варту, яка ходить по селі, бо повстанців пси не могли ще почути. Підходили вже до подвір'я, як почули, що дорогою хтось іде. Коли звук кроків зрівнявся з подвір'ям, почули нараз не дуже голосне: "Кто это?" Друг Дніпро, що був на переді, зразу почав стріляти з "де-сятки", а друг Іскра з ППШ. До них прилучився друг Бігун, стріляючи з "десятки". Сл. п. Пров. Сидір і інші, що були з ним, подалися поміж хати в напрямі, звідки звійшли в село. Але з цієї сторони далися чути московські крики: "Давай ракету, стовляй!" і посипалися стріли. Пов-станці змушені були відступати на поле. Не встигли далеко відбігти, як більшовики почали освічувати ракетами село і поле. Тоді відступаючі залягли та відстрілювалися. Коли ракета згасла, вони почали дальше відступати. Більшовики пустилися в погоню. Освічуючи раз у раз раке-тами поле, не переставали обстрілювати повстанців. Залягати було не-можливо, бо більшовики були надто близько.

У віддалі приблизно 5 км від села стр. Іскра натрапляє на сл. п. Про-відника Сидіра, що лежить важко ранений в голову. Піднісши його, від-ступає wraz з ним. Пробіг кільканадцять кроків, як щось сильно торг-нуло тілом раненого сл. п. Пров. Сидіра і він повалився на землю неми-вий. Друг Іскра бере ППШ Пров. Сидіра і відступає дальше /набої з ріж-ка від свого ППШ вистріляв усі, а кружок загубив разом з торбою, від-ступаючи/. По дорозі натрапляє на важко раненого в груди сл. п. Провід-ника Зіра, якому допомагає при відступі. Коли сл. п. Пров. Зір вчув псев-до - Дарко, який саме перекикався з к-ром Зривом, закликав його до себе. На заклик сл. п. Пров. Зіра друг Дарко прибігає і разом у трьох відступають дальше. Більшовики не перестають натаскати. Сили опуска-ють сл. п. Пров. Зіра зовсім. Він просить, щоб його залишили. Другові Даркові передає торби, а сам рішає дострілятися, говорячи: "Я покін-чу з собою". Друг Дарко забирає торби і відступає виснажений та пере-вантажений /власна торба і ППШ з кружком, 2 торби сл. п. Пров. Зіра, з них одна з набоями, фотографічний апарат та зарядка. По дорозі зали-шає торбу з набоями у розі, торбу з матеріалами в дуплавій вербі та ки-дає "десятку".

Більшовики ще якийсь час продовжали погоню. Стративши з ока відсту-

паючах, задержались. За с.Гинківці зібралися: к-р Зрив, стр.Гескра, Бігун і Барко. Була год. 24,00. Кур'єри Дніпро і Андрій подалися ще з початку погоні в іншому напрямі і вийшли ціло, врятувавши гроші, які ніс друг Андрій.

Орієнтуючись по стрілах, можна вважати, що більшовиків не було більше як п'ятнадцять. Стріляли з кулемета, "десяток", ППШ і крісів. У час погоні вистрілили 27 ракет.

Тіла зпавших с.п. Провідника Сидіра і Провідника Зіра дня 2.V.1947 року забрали більшовики до райцентру Товсте. Звідси, зробивши чотири рази знімки, відвезли до Чорткова.

Постій, дня 17.VI.1947 р.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 3 (три) аркушів;

у тому числі літерні номери _____;

пропущені номери _____

+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Спеціаліст
Посада
20 червня 2018 року

[Підпис]
(підпис)

Г. Кардамала
(ініціали (ніمال імені), прізвище)